

Вопыты і эксперыменты у летні перыяд з дзецьмі дашкольнага ўзросту

Вопыт

«УЛАСЦІВАСЦІ СУХОГА І МОКРАГА ПЯСКУ»

Мэта: пазнаёміць з уласцівасцямі пяску, развіваць кемлівасць, назіральнасць.

Матэрыял: дзве слоічкі (адна з сухім, іншая-з мокрым пяском), пустая баночка, вада ў паліваццы.

Ход:

Дзецям прапануюць перасыпаць сухі пясак з адной слоічкі ў іншую (пясак сыпкі);

З сухога пяску зляпіць Калабок-не атрымліваецца (сухі пясак рассыпісты, шурпаты, утрымлівае пыл);

Разгледзець вільготны пясак (шчыльны, мяккі), зрабіць з яго колцы, пакінуць іх на некаторы час (пясак высахне); паліць сухі і вільготны пясак (вільготны хутка прапускае вільгаць, а сухі – некаторы час трымае яе на паверхні, затым яна сыходзіць у глыб).

Выснову: пясак добра прапускае ваду; з вільготнага пяску можна ляпіць прадметы, а сухі не трымае форму.

Вопыт

"СУХАЯ І ВІЛЬГОТНАЯ ГЛЕБА»

Мэта: замацоўваць уменне вызначаць і параўноўваць сухую і вільготную глебу.

Матэрыял: дзве пластмасавыя слоічкі (адна з сухі, іншая з вільготнай глебай), пласцінка з аргшкла, лапатачка.

Ход:

Глеба бывае рознай: чорнай, жоўтай, чырвонай, Гліністай, пясчанай, падзолістай, балоцістай, Шэрай лясной, яшчэ чарназёмнай.

1. Як даведацца ў якой слоічку глеба сухая, а ў якой вільготная? (абследаваць пальцамі, параўнаць колер, пах)

Выснова: сухая глеба рассыпістая, яе жорсткія камячкі. Вільготная глеба мяккая, ліпкая.

2. Што адбудзецца са шклом, калі ім накрыць слоічкі з сухой і вільготнай глебай? Слоічкі закрываюць пласцінкамі з аргшкла на 1-2 хвіліны; на пласціне, якой зачынена баночка з вільготнай глебай, з'явіліся сляды выпарэння вільгаці, а на пласціне, якой зачынена баночка з сухой глебай – не.

Выснову: сухая глеба не ўтрымлівае вільгаць; з вільготнай глебы выпарэнне адбываецца ў навакольнае асяроддзе.

Вопыт

"СОНЕЧНЫЯ ЗАЙЧЫКІ»

Мэта: пазнаёміць з паходжаннем сонечных зайчыкаў, іх рухам, прадметамі, ад якіх яны адлюстроўваюцца; развіваць кемлівасць, дапытлівасць.

Матэрыял: люстэрка, слоічак з вадой, пласціна з нержавеючай сталі.

Ход:

Друзлы снег цямней ў сакавіку,

Растаюць ільдзінкі на акне

Зайчык бегает па парце

І па мапе на сцяне.

Пагуляем з люстэркам? Люстэрка і іншыя бліскучыя прадметы адлюстроўваюць сонечныя прамяні. Цяпер мы ў гэтым пераканаемся.

1. Дзеці ловаць люстэркам прамень сонца і накіроўваюць яго адлюстраванне ў любы бок. Што адбываецца? (люстэрка адлюстроўвае сонечныя прамяні, змяняючы яго нахіл можна гуляць).

2. Дзеці бяруць слоічак з вадой «"ловаць" сонечныя прамяні (вада іх адлюстроўвае), калі злёгка паварушыць рукой – паверхня вады прыходзіць у рух, «зайчыкі» пачынаюць скакаць.

Выснову: усе бліскучыя прадметы адлюстроўваюць святло і сонечныя прамяні.

Вопыт

"ГУЛЬНЯ Ў ХОВАНКІ»

Мэта: працягваць знаёміць са ўласцівасцямі вады; развіваць назіральнасць, кемлівасць, уседлівасць.

Матэрыял: дзве пласціны з аргшкла, піпетка, шклянчкі з празрыстай і каляровай вадой.

Ход:

Раз, два, тры, чатыры, пяць!

Будзем кропельку шукаць

З піпеткі з'явілася

На шкле растварылася...

1. З піпеткі на сухое Шкло нанесці кроплю вады. Чаму яна не расцякаецца? (перашкаджае сухая паверхню пласціны)

2. Дзеці нахіляюць пласціну. Што адбываецца? (кропля павольна цячэ)

3. Намачыць паверхню пласціны, капнуць на яе з піпеткі празрыстай вадой. Што адбываецца? (яна "растворыцца" на вільготнай паверхні і стане незаўважнай)

4. На вільготную паверхню пласціны з піпеткі нанесці кроплю каляровай вады. Што адбудзецца? (каляровая вада растворыцца ў празрыстай вадзе)

Выснову: пры трапленні празрыстай кроплі ў ваду яна знікае; кроплю каляровай вады на вільготным шкле відаць.

Вопыт «ХОВАНКІ»

Мэта: паглыбляць веданне уласціvasцяў і якасцяў вады; развіваць дапытлівасць.

Матэрыял: дзве слоічкі з вадой (першая - з празрыстай, другая - з падфарбаванай вадой), каменьчыкі, сурвэткі з тканіны.

Ход:

Што вы бачыце ў слоічках?

Якога колеру вада?

Хочаце пагуляць з каменьчыкамі ў хованкі?

1. У слоічак з празрыстай вадой дзеці апускаюць каменьчык, назіраюць за ім (ён цяжкі, апусціўся на дно).

Чаму каменьчык відаць? (вада празрыстая)

2. Дзеці апускаюць каменьчык у падфарбаваную ваду. Што адбываецца? (каменьчыка не відаць-вада падфарбаваная, ня празрыстая).

Выснову: у празрыстай вадзе прадметы добра бачныя; у непразрыстай - не бачныя.

Вопыт «ЧОРНАЕ І БЕЛАЕ»

Мэта: пазнаёміць з уплывам сонечных прамянёў на чорны і белы колер; развіваць назіральнасць, кемлівасць.

Матэрыял: сурвэткі з тканіны чорнага і белага колеру.

Ход:

Белая анучка падобная на зайчыка,

Анучка Чорная - на варона агароднага

Пакратаў сурвэткі-якія яны? (прахалодны)

1. Пакласці сурвэткі на акно, пакінуць пад прамянямі сонца на некалькі хвілін. Затым дакрануцца рукой. Што адбылося? (яны нагрэліся: белая-стала цёплай, а чорная-гарачай)

2. Перакласці сурвэткі з акна на стол, пакінуць на некалькі хвілін. Што адбудзецца? (сурвэткі белага колеру стала халоднай, а сурвэткі чорнага колеру - цёплай).

Выснову: белы колер адштурхвае сонечныя прамяні-сурвэткі белага колеру нагрэлася слаба; чорны колер паглынае сонечныя прамяні-сурвэткі чорнага колеру стала гарачай.

Вопыт "ЦЁПЛАЯ І ХАЛОДНАЯ ВАДА".

Мэта: удакладніць прадстаўлення дзяцей аб тым, што вада бывае рознай тэмпературы – халоднай і гарачай; гэтак можна даведацца, калі пакратаць ваду рукамі, у любой вадзе мыла мыліцца: вада і мыла змываюць бруд.

Матэрыял: мыла, вада: халодная, цёплая ў тазах, ануча.

Ход:

Выхавальнік прапануе дзецям намыліць рукі сухім мылам і без вады. Затым прапануе намачыць рукі і мыла ў тазе з халоднай вадой. Удакладняе: вада прахалодная, празрыстая, у ёй мыліцца мыла, пасля мыцця рук вада становіцца непразрыстай, бруднай. Затым прапануе спаласнуць рукі ў тазе з цёплай вадой. Робяць вывад: вада – добры памочнік чалавека.

Вопыт

"КАЛІ ЛЬЕЦЦА, КАЛІ КАПАЕ»

Мэта: працягваць знаёміць са ўласцівасцямі вады; развіваць назіральнасць; замацоўваць веданне правілаў бяспекі пры звароце з прадметамі са шкла.

Матэрыял: піпетка, дзве мензуркі, поліэтыленавы пакет, губка, рэзетка.

Ход:

Выхавальнік прапануе дзецям пагуляць з вадой.

1. Выхавальнік робіць адтуліну ў пакеціку з вадой. Дзеці падымаюць яго над рэзеткай. Што адбываецца? (вада капае, удараючыся аб паверхню вады, кроплі выдаюць гукі).

Накапаць некалькі кропель з піпеткі. Калі вада хутчэй капае: з піпеткі або пакета? Чаму?

2. Дзеці з адной мензуркі пераліваюць ваду ў іншую. Назіраюць, калі хутчэй вада наліваецца-калі капае ці калі льецца?

3. Дзеці апускаюць губку ў мензурку з вадой, вымаюць яе. Што адбываецца? (вада спачатку выцякае, затым капае)

Вопыт

"У ЯКУЮ БУТЭЛЬКУ ХУТЧЭЙ НАЛЬЕЦЦА ВАДА?»

Мэта: працягваць знаёміць са ўласцівасцямі вады, прадметамі рознай велічыні, развіваць кемлівасць, замацоўваць ўменне выконваць правілы бяспекі пры звароце са шклянымі прадметамі.

Матэрыял: ванночка з вадой, дзве бутэльні рознага памеру - з вузкім і шырокім горлышком, сурвэткі з тканіны.

Ход:

У-ль: якую песеньку спявае вада?

Дзеці: Буль, буль, буль.

У-ль: паслухаем адразу дзве песенькі: якая з іх лепш?

1. Дзеці параўноўваюць бутэльні па велічыні: разглядаюць форму рыльца ў кожнай з іх; апускаюць у ваду бутэльку з шырокім горлышком, гледзячы на гадзіннік адзначаюць, за які час яна напоўніцца вадой; апускаюць у ваду бутэльку з вузкім горлышком, адзначаюць, за колькі хвілін яна напоўніцца.

2. Высветліць, з якой бутэльні хутчэй выльецца вада: з вялікай ці маленькай? Чаму?

3. Дзеці апускаюць у ваду адразу дзве бутэльні. Што адбываецца? (вада ў бутэльні набіраецца нераўнамерна)

Вопыт «СЯБАР»

Мэта: пазнаёміць з саставам вады (кісларод); развіваць кемлівасць, дапытлівасць.

Матэрыял: шклянку з вадой, бутэлька з вадой, закрытая коркам, сурвэткі з тканіны.

Ход:

1. Шклянку з вадой на некалькі хвілін паставіць на сонца. Што адбываецца? (на сценках шклянкі ўтворацца бурбалкі – гэта кісларод).
2. Бутэльку з вадой з усіх сіл патрэсці. Што адбываецца? (утварылася вялікая колькасць бурбалак)

Выснову: у склад вады ўваходзіць кісларод; ён "з'яўляецца" ў выглядзе маленькіх бурбалак; пры руху вады бурбалак з'яўляецца больш; кісларод патрэбен тым, хто жыве ў вадзе.

Вопыт "ГУЛЯЕМ З ФАРБАМІ".

Мэта: пазнаёміць з працэсам растварэння фарбы ў вадзе (адвольна і пры памешванні); развіваць назіральнасць, кемлівасць.

Матэрыял: дзве слоічкі з празрыстай вадой, фарбы, лапатачка, сурвэткі з тканіны.

Ход:

Фарбы, нібы Вясёлка,
Прыгажосцю сваёй радуюць дзяцей
Аранжавыя, жоўтыя, чырвоныя,
Сінія, зялёныя-рожныя!

1. У слоічак з вадой дадаць трохі чырвонай фарбы, што адбываецца? (фарба павольна, нераўнамерна растворяецца).
2. У іншую слоічак з вадой дадаць трохі сіняй фарбы, размяшаць. Што адбываецца? (фарба растворяецца раўнамерна).
3. Дзеці змешваюць ваду з двух слоічкаў. Што адбываецца? (пры злучэнні сіняй і чырвонай фарбы вада ў банку стала карычневай).

Выснову: кропля фарбы, калі яе не перашкаджаць, раствараецца ў вадзе павольна, нераўнамерна, а пры выраблення – раўнамерна.

Вопыт "ПРАКАЦІ ШАРЫК»

Мэта: пазнаёміць з рухам цела па нахільнай і па прамой, развіваць

назіральнасць, кемлівасць.

Матэрыял: жалабок, шарык-Калабок, ліст паперы, алоўкі.

Ход:

Выхавальнік прапануе дзецям ўспомніць казку пра калабка. У кожнага з вас ёсць шарык-Калабок. Паглядзіце, які ён прыгожы.

1. Шарык-Калабок коціцца па прамой дарожцы і любуецца прыродай. (дзедзі падштурхоўваюць шарык, ён рухаецца наперад па інерцыі і адштурхваецца).

2. Калабок каціўся, апынуўся на вяршыні гары (прыпадняць адзін бок жалабка) і пакаціўся хутка (дзедзі скочваюць шарык з горкі) .

Выснова: шарык коціцца з горкі хутчэй, чым па прамой.

Затым малююць калабка.

Вопыт

"НЕЗВЫЧАЙНЫЯ КАРАБЛІКІ»

Мэта: пазнаёміць са ўласцівасцямі шкляных прадметаў; развіваць назіральнасць; уседлівасць.

Матэрыял: дзве пластмасавыя бутэлечкі, корак, ванначка з вадой, сурвэткі.

Ход:

Ты плыві караблік, па рэчцы, ручайку

Ты вязі караблік песеньку маю.

Перад вамі бутэлечкі з шкла. Паглядзіце: у іх што-небудзь ёсць? Хочаце, каб яны сталі караблікамі?

1. Апусціць адну бутэлечку на вадку. Што з ёй адбываецца? (паступова напаўняецца вадой, становіцца цяжкай і тоне).

2. Іншую бутэлечку зачыніць коркам, апусціць на вадку. Чаму яна не тоне? Апускаюць яе ў вадку. Чаму яна ўсплывае?

Выснова: лёгкая бутэлечка можа плаваць, а цяжкая няма.

Вопыт

"МЫЛА-ШТУКАР»

Мэта: пазнаёміць са ўласцівасцямі і прызначэннем мыла; развіваць назіральнасць, дапытлівасць; замацаваць правілы бяспекі пры працы з мылам.

Матэрыял: ванначка, кавалачак мыла, губка, трубачка, сурвэткі з тканіны.

Ход:

Хочаце пагуляць з мылам?

1. Дзедзі чапаюць і нюхаюць мыла (яно гладкае, духмянае). Абследаюць вадку (цёплая, празрыстая). Робяць хуткія рухі рукамі ў вадзе. Што адбываецца? (у вадзе з'яўляюцца бурбалкі паветра).

2. Дзедзі апускаюць мыла ў вадку, потым бяруць яго ў рукі. Якім яно стала?

(слізкі.) Шаруюць мокрую губку мылам, апускаюць яе ў ваду, адціскаюць. Што адбываецца? (у вадзе з'явілася пена). Гуляюць разам з пенай. Набіраюць у далоні вады і дзьмуць. (у вадзе з'яўляюцца вялікія бурбалкі). Апускаюць у ваду канец трубачкі, вымаюць, павольна дзьмуць. Што адбываецца? (з трубачкі з'яўляюцца бурбалкі). Робаць высновы.

Вопыт

"ВЯСЁЛАЯ ПАЛОСКА»

Мэта: пазнаёміць са ўласцівасцямі паперы і дзеяннем на яе паветра; развіваць дапытлівасць.

Матэрыял: палоска паперы.

Ход:

Будзем мы зараз гуляць і палоску ажыўляць

Раз, два, тры-паглядзі!

1. Палоску паперы трэба трымаць вертыкальна за адзін канец і дзьмуць на яе. Чаму яна рухаецца? (яна лёгкая)

2. Палоску паперы трымаць гарызантальна за абодва канца, паднесці да вуснаў і ўцягнуць паветра. Што адбудзецца? Чаму? (палоска прыліпне да вуснаў - не яе дзейнічае сіла паветра).

3. Палоску паперы гарызантальна прыціснуць да сцяны і моцна падзьмуць на яе, рукі ў гэты момант прыбраць. Чаму палоска не ўпала? (на яе дзейнічае сіла паветра).

4. Пакласці палоску паперы на стол, падзьмуць на яе. Што адбудзецца? (палоска «заскакаў», як жаба).

Выснову: палоска паперы лёгкая, таму яна рэагуе на рух паветра.

Вопыт

"ТАНЕЦ ГАРОШЫН»

Мэта: пазнаёміць з паняццем "сіла руху", развіваць кемлівасць, назіральнасць, дапытлівасць.

Матэрыял: баночка з вадой, гарошыны, люлечка, сурвэткі, ліст паперы.

Ход:

Выхавальнік: Давайце навучым гарох плаваць і танцаваць.

Дзеці ў слоічак з вадой апускаюць 4 гарошыны і трубачку, дзьмуць у яе. Спачатку слаба, потым з большай сілай.

Выснову: калі паветра праз трубачку паступаў павольна, гарошыны рухаліся павольна; сіла паветра павялічылася, і хуткасць руху гарошын ўзрастала. Значыць, сіла руху прадметаў залежыць ад сілы ўздзеяння на іх.

Вопыт

"ПАСЛУХМЯНЫ ВЕТРЫК»

Мэта: працягваць знаёміць з рознай сілай патоку паветра, развіваць дыханне, кемлівасць.

Матэрыял: ванночка з вадой, караблік з пенапласту, сурвэткі з тканіны.

Ход:

Вецер, вецер! Ты магутны,
Ты ганяеш чароды хмар,
Ты хвалюеш сіне мора,
Усюды вееш на прасторы.

1. Дзеці дзьмуць на караблік ціхенька. Што адбываецца? (караблік плыве павольна).
2. Робяць тое ж самае з сілай. (караблік плыве хутчэй і можа нават перавярнуцца).

Выснову: пры слабым ветры караблік рухаецца павольна; пры моцным патоку паветра павялічвае хуткасць.

Вопыт

"МОЙ ВЯСЁЛЫ, ЗВОНКІ МЯЧ»

Мэта: даць паняцце, што лёгкія прадметы не толькі плаваць, але і могуць «выскокваць» з вады; развіваць кемлівасць, увагу, назіральнасць.

Матэрыял: ванначка з вадой, маленькі гумовы мячык, сурвэткі.

Ход:

Пагуляем з мячыкам ў хованкі?

1. Падушыць мячык у далонях (пружкі, мяккі), апусціць у ванначку з вадой. Што адбываецца з мячыкам? Чаму ён не тоне? (мяч плавае; ён лёгкі).
2. Апускаюць мячык на дно ванначкі, трохі прытрымваюць яго рукой і рэзка адпускаюць. Што адбылося з ім? (мячык выскоквае на паверхню вады)

Выснову: мяч запоўнены паветрам, ён лёгкі-лёгкія прадметы не тонуць, вада выштурхвае лёгкія прадметы на паверхню.

Вопыт

"БУРКЛІВЫ ШАРЫК»

Мэта: пазнаёміць з рухам паветра, яго ўласцівасцямі; развіваць назіральнасць, дапытлівасць.

Матэрыял: ванначка з вадой, паветраны шарык, сурвэткі з тканіны.

Ход:

У святы на вуліцы
У руках у дзятвы
Гараць, пераліваюцца
Паветраныя шары.
Розныя, розныя: блакітныя, чырвоныя,
Жоўтыя, зялёныя паветраныя шары.

Хочаце пагуляць з паветранымі шарыкамі?

1. Дзеці надзімаюць шарык невялікага памеру, не завязваюць яго. Які

атрымаўся шарык? (лёгкі і прыгожы). Расціскаць пальцы. Што адбываецца з мячом? (шарык пачаў кідацца-з яго выходзіць паветра).

2. Надзьмуць шарык, не завязваць яго. "Горлышком" пагрузіць у ваду, паступова расціснуць пальцы. Што адбудзецца? (паветра з шарыка выходзіць, і на паверхні вады з'яўляюцца бурбалкі).

Выснову: бурбалкі паветра, выходзячы з шарыка, падымаюцца на паверхню вады: яны лёгкія.

Вопыт

«САКРЭТ ХВАЁВАЙ ШЫШКІ»

Мэта: пазнаёміць з змяненнем формы прадметаў пад уздзеяннем вады; развіваць назіральнасць, кемлівасць.

Матэрыял: дзве сасновыя шышкі, ванначка з цёплай вадой, сурвэткі з тканіны.

Ход:

Бялку шышку сарвала –

А арэшкі не знайшла.

Ляжыць шышка пад хвойй,

Вельмі сумна ёй адной.

Вазьмі яе і пакратай. Якая яна? З якога дрэва? чаму лускавінкі раскрыліся?(саспела шышка). Хочаце ўбачыць, якой яна была раней?

1. Дзеці разглядаюць шышку, нюхаюць яе, катаюць паміж далоняў, спрабуюць сагнуць луску. Чаму яны не згінаюцца?(яны высахлі і сталі цвёрдымі).

2. Апусціць шышку ў цёплую ваду. Што адбываецца? (яна плавае на паверхні, таму што лёгкая). Пакінуць шышку ў вадзе на суткі.

3. Дзеці зноў разглядаюць шышку. Яна змяніла форму. Чаму? (прахарчавалася вадой). А яшчэ яна апусцілася на дно. Чаму?(стала цяжкай).вады ў ванначцы стала менш.

Выснову: сухая шышка-лёгкая і не тоне ў вадзе; шышка, пагружаная ў ваду паглынае яе, становіцца цяжкай-апускаецца на дно.

Вопыт

"ВЯСЁЛКА Ў ПАКОІ»

Мэта: пазнаёміць дзяцей з прыродным з'явай – вясёлка.

Ход:

Выхавальнік пытаецца, Ці бачылі дзеці калі-небудзь вясёлку? Хочучь ці зараз паглядзець?

Паказваць. Ставіць люстэрка ў ваду пад невялікім вуглом. Ловіць сонечны прамень і накіроўвае яго на сцяну. Паварочвае люстэрка да тых часоў, пакуль не з'явіцца на сцяне спектр. У канцы вопыту пытаецца ў дзяцей, на

што падобна слова "ра-дуга"?

Што такое дуга?

Якая яна?

Вопыт

"ДОБРЫ ДЗЕНЬ, ВЕЦЕР»

Мэта: пазнаёміць дзяцей з прыродным з'явай – вецер.

Ход:

Перад кожным дзіцем міска з вадой – зафарбаваць) - гэта «мора». Дзеці - "вятры", яны дзьмуць на ваду, атрымліваюцца хвалі. Чым мацней дзьмуць, тым больш хвалі. Можна апусціць караблікі і падзьмуць на ветразі. Калі няма ветру, то лодка варта.

Ходзіць у моры вецер-пастушок,

Дзьме вецер у маленькі ражок,

А вакол яго бягуць баранчыкі,

У баранчыкаў-белыя кудзеркі.

Вопыт

«ВАДА ПАТРЭБНА ЎСІМ»

Мэта: даць дзецям уяўленне аб ролі вады ў жыцці раслін.

Ход:

Выхавальнік пытаецца дзяцей, што будзе з раслінай, калі яго не паліваць (засохне). Вада неабходная раслінам. Паглядзець. Вазьміце 2 гарошыны. Адно змесцім на сподак ў намочаную ватку, а другую – на іншае сподак – у сухую ватку. Пакінем гарошыны на некалькі дзён. У адной гарошыны, якая была ў ватке з вадой з'явіўся парастак, а ў другой – не. Дзеці наглядна пераконваюцца аб ролі вады ў развіцці, вырасцання раслін.